

FI lausuntopyyntö VV

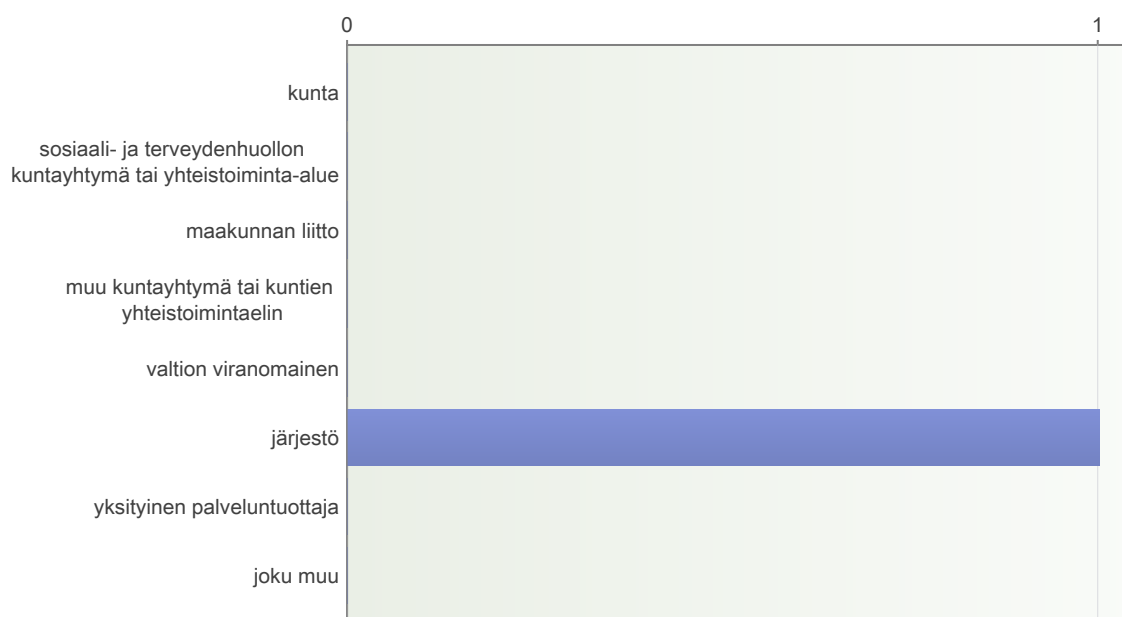
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Ravitsemusterapeuttien yhdistys ry ja Agronomiliitto ry	Leena Rechartt ja Mari Raininko	Leena Rechartt ja Jyrki Wallin	22.3.2017	hallitukset

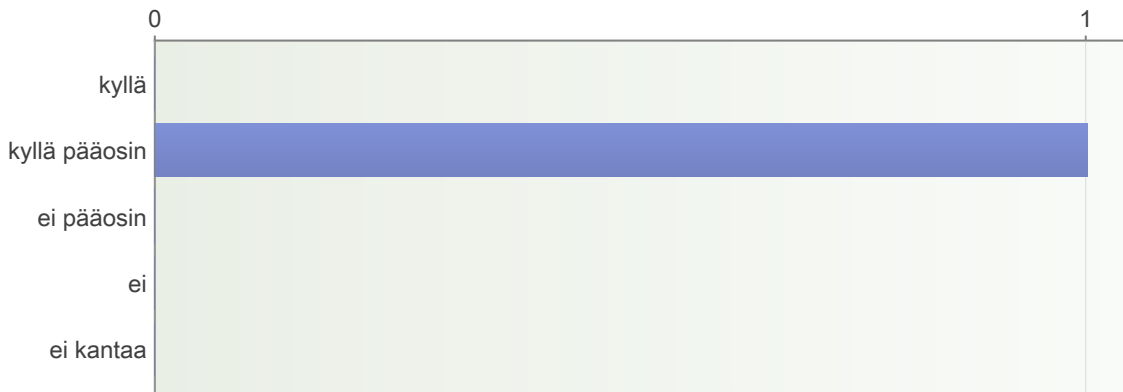
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

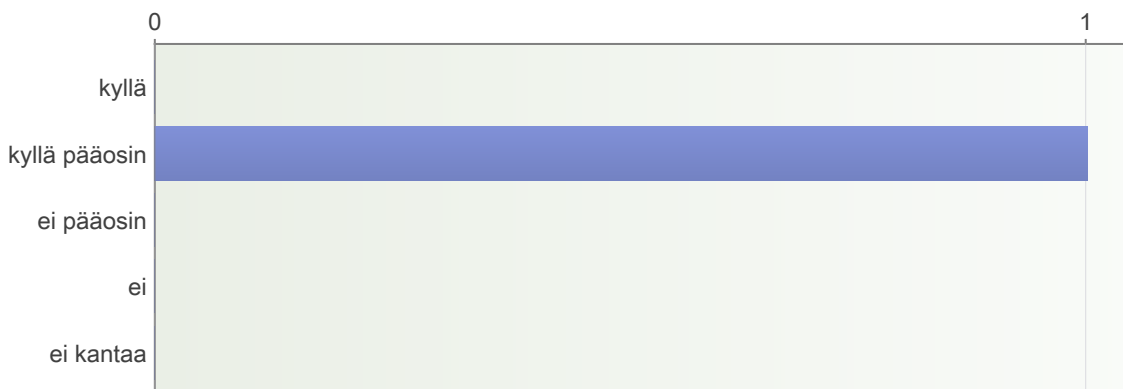
Vastaajien määrä: 1

- Uudistus voi toteuttaa näitä tavoitteita, jos voidaan vaikuttaa siihen, että palvelujen saatavuus paranee ja hoidon jatkuvuus turvataan palveluketjuissa samoin kuin moniammatillinen työskentelyote palvelujen tuotannossa. Uudistuksessa tulee varmistaa, että eri maakuntien kesken ei synny eriarvoisuutta, vaan palvelut turvataan laadultaan ja saatavuudeltaan yhdenvertaisesti valtakunnallisesti.

On huolehdittava, että maakuntien ja kuntien välinen terveydenedistämisen yhteistyö saadaan toimimaan tuloksellisesti niin, että hallintorajat ylittävät hyvät nykykäytännöt saadaan turvattua jatkossa.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

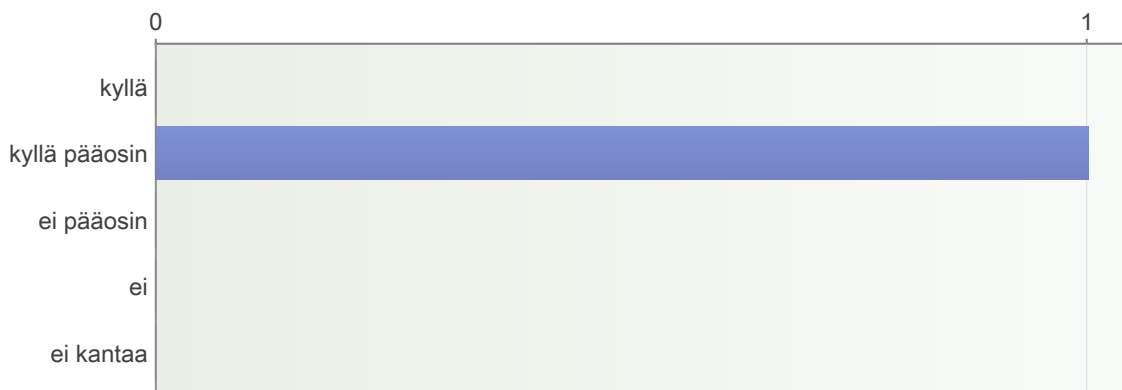
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksissa painotetaan sitä, että hoidon on oltava laadukasta. Käytännössä on siis huolehdittava hoidon laadukkuudesta sekä ammattilais- että asiakasnäkökulmasta. Suomessa ei kuitenkaan ole olemassa terveydenhuollon valtakunnallista laaturekisteriä. Kansalaisella ei ole mahdollista saada laatuun perustuvaa pohjatietoa valitessaan terveydenhuollon palveluita.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

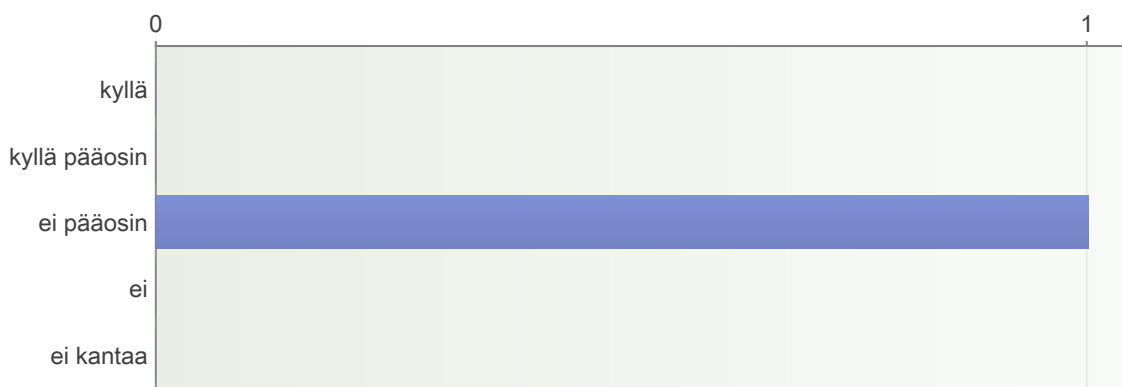
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksissa painotetaan sitä, että hoidon on oltava laadukasta. Käytännössä on siis huolehdittava hoidon laadukkuudesta sekä ammattilais- että asiakasnäkökulmasta. Suomessa ei kuitenkaan ole olemassa terveydenhuollon valtakunnallista laaturekisteriä. Kansalaisella ei ole mahdollista saada laatuun perustuvaa pohjatietoa valitessaan terveydenhuollon palveluita.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

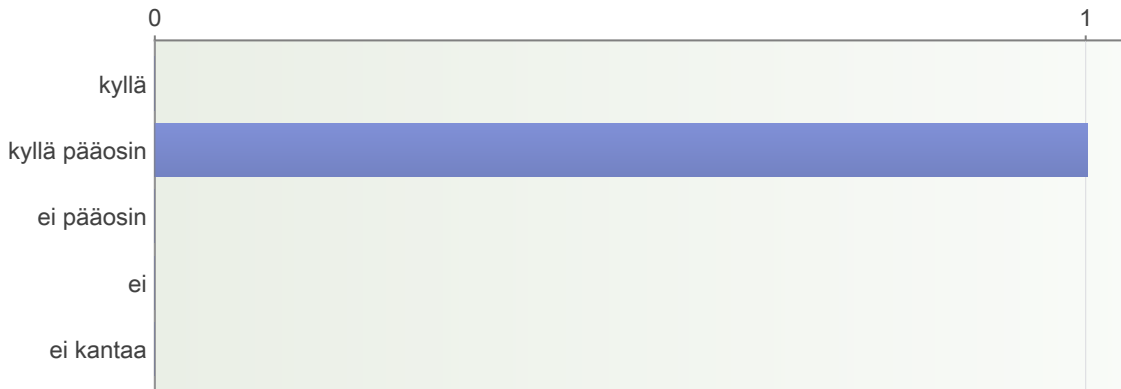
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksesta ei käy ilmi, millaiseksi palvelujärjestelmä tulee muotoutumaan. Suurena vaarana on, että valinnanvapauden myötä sote-järjestelmä pirstaloituu. Integraatio ja palveluun ohjaaminen tulevat olemaan keskeisiä haasteita. Myös maakunnittainen vaihtelu voi muodostua palveluissa suureksi. Tulee huolehtia moniammatillista yhteistyöstä ja saumattomasta palveluketjujen sujumisesta.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

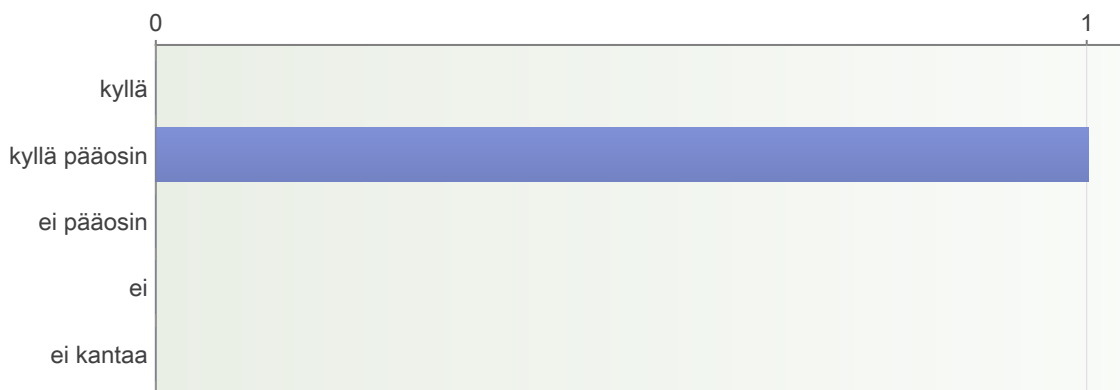
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdollisesti kyllä, jos tavoite terveydenedistämisen ja sairauksien ennaltaehkäisystä resurssoidaan riittävästi. On huolehdittava siitä, että näistä tehtävistä huolehtii moniammatillinen, terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilöstö. Tämä tarkoittaa kuitenkin pitkäjänteistä työtä, jonka tulokset näkyvät vasta viiveellä. Tämä ei tule toteutumaan henkilöstökuluista leikkaamalla.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

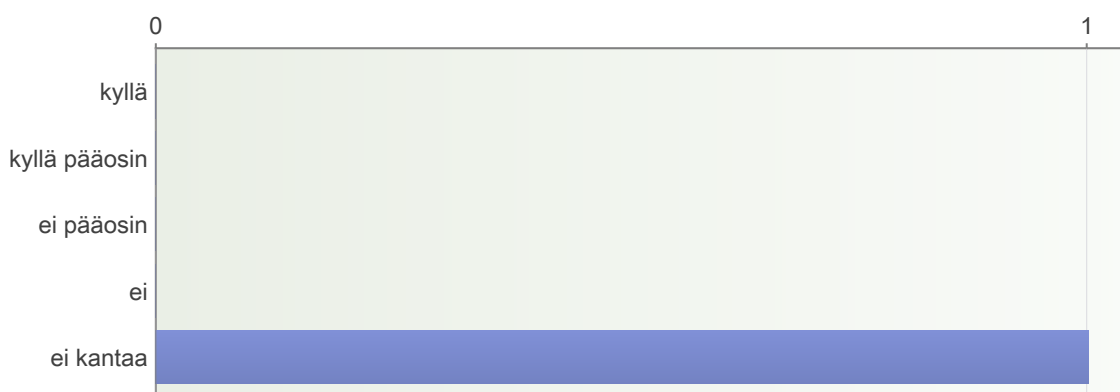
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On huolehdittava siitä, että demokratia toteutuu myös palvelutuotannon yhtiöittämisen myötä. Henkilöstön asiantuntemus ja osaaminen on otettava mukaan uudistuksen muotoiluun.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

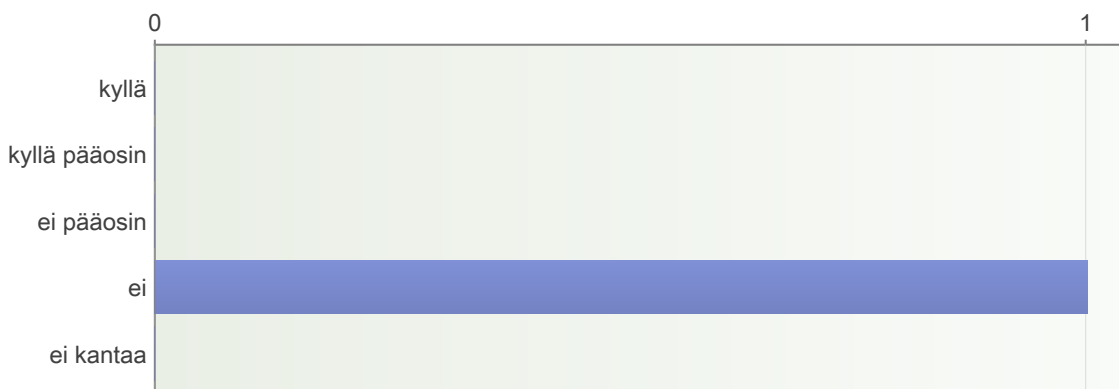
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimintatavat tulevat muuttumaan, mutta niiden suuntaa on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöittettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

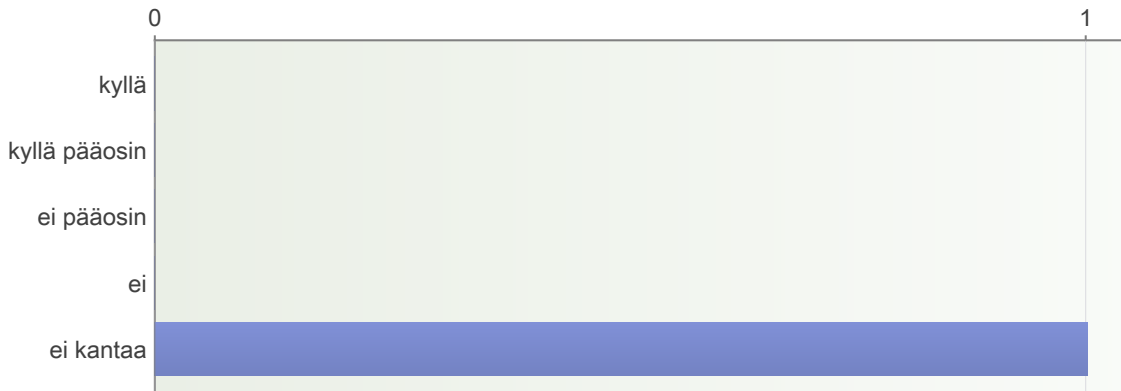
- Luonnoksessa palveluita ei ole määritelty riittävän täsmällisesti. Pitäisi avata nykyinen perusterveydenhuollossa tehtävä moniammatillinen työ ja mietittävä sen mielekäs sijoittuminen jatkossa. Esimerkiksi ravitsemusterapian ja -terapeuttien sijoittuminen ei käy ilmi. Jos ravitsemusterapeutit siirretään kokonaisuudessaan yhtiöihin, miten turvataan moniammatillinen palveluohjaus sote-keskuksissa. On myös mietittävä, miten turvataan terveydenedistämistyön toteutuminen kunnissa, kun sote-henkilöstö siirtyy maakuntiin.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

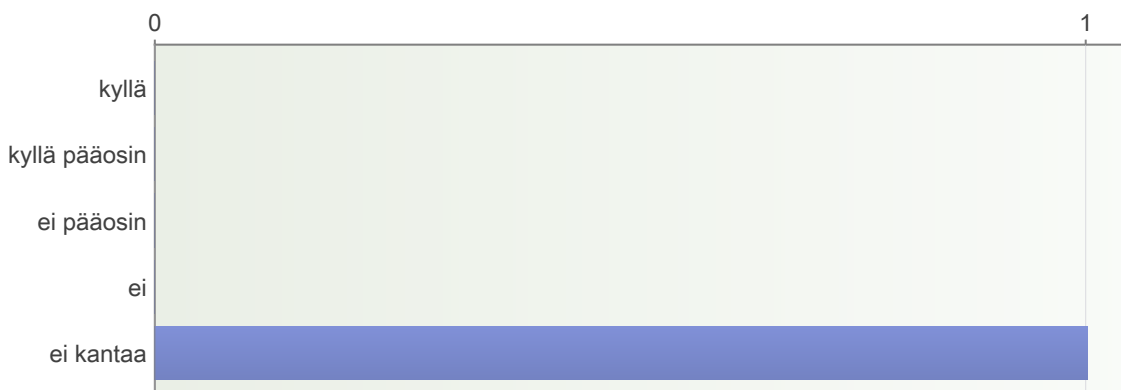
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin käytännön toteutus ja merkitys on vielä epäselvä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

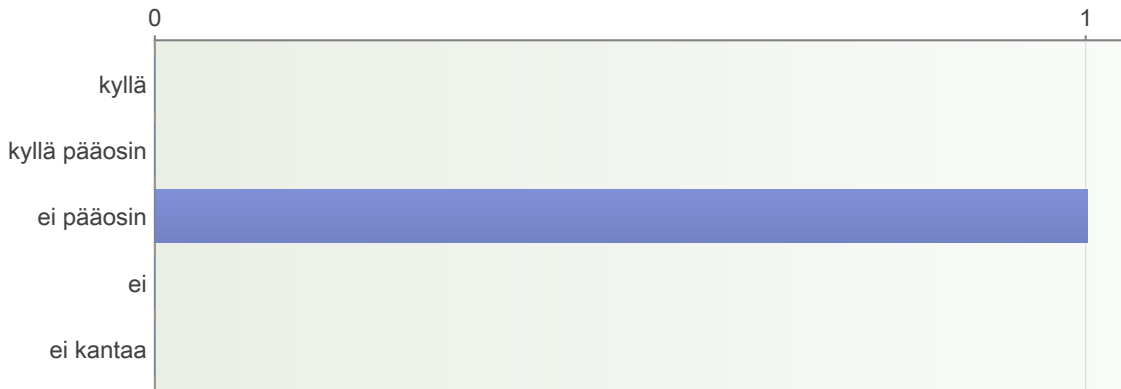

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

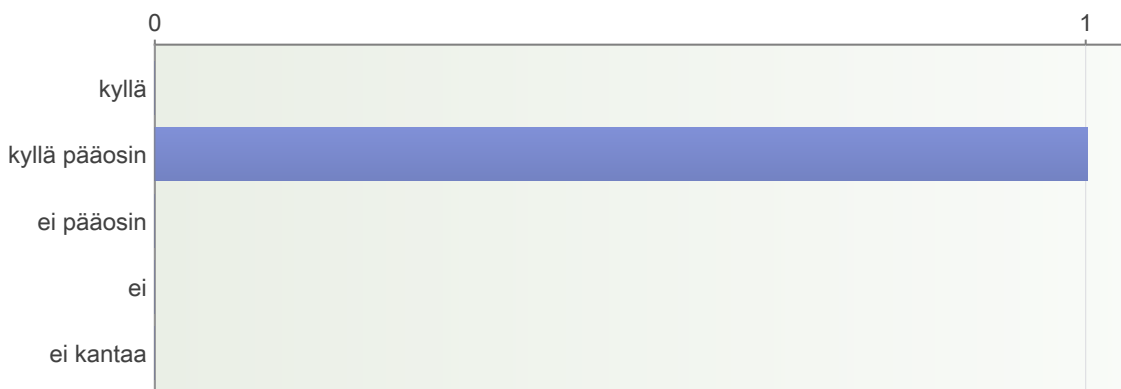
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mielestämme tämä ei ole asiakkaan päätäntävällässä.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

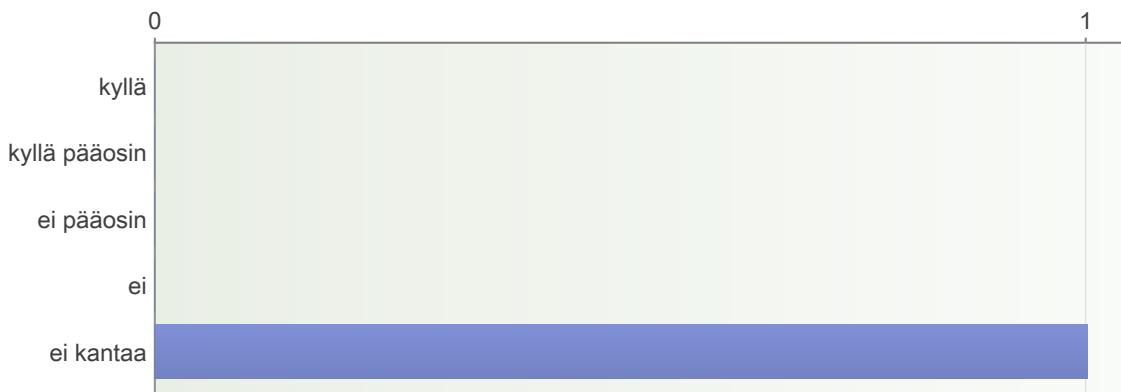
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Teoriassa kyllä. Heikkoutena on, että Suomessa ei ole olemassa terveydenhuollon valtakunnallista laaturekisteriä. Kansalaisella ei siis ole mahdollista saada laatuun perustuvaa pohjatietoa valitessaan terveydenhuollon palveluita.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

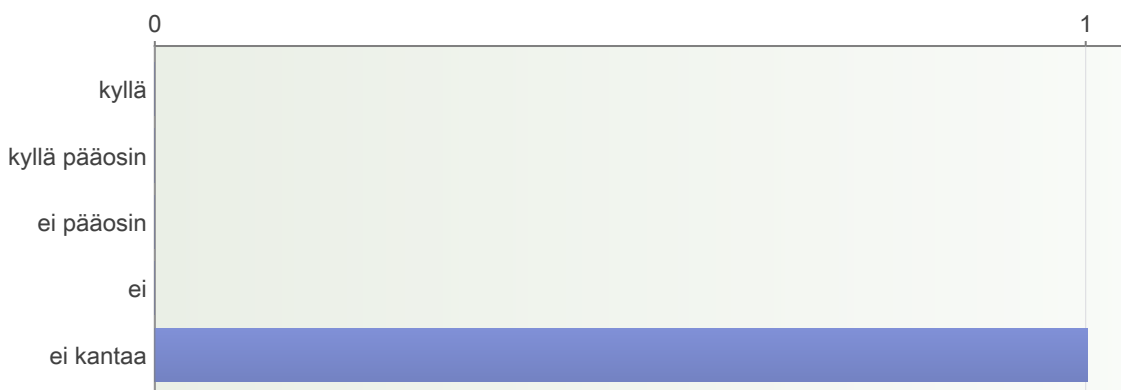
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin käytännön toteutus ja merkitys on vielä epäselvä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

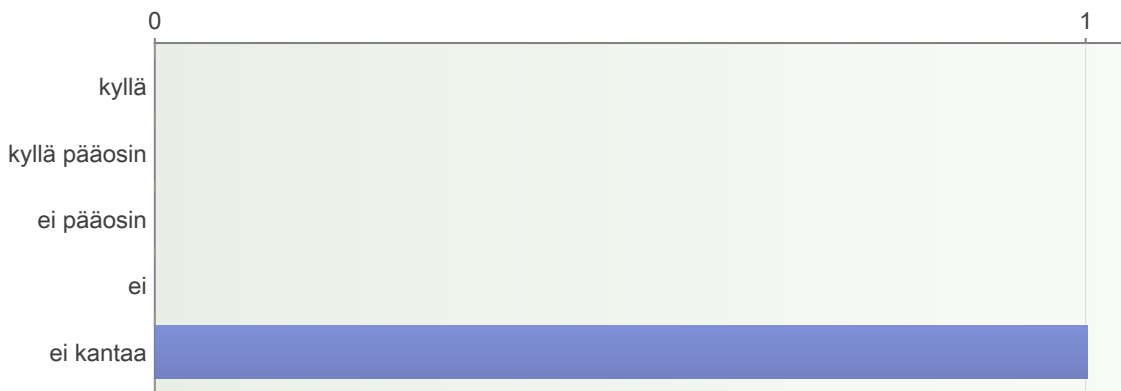

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

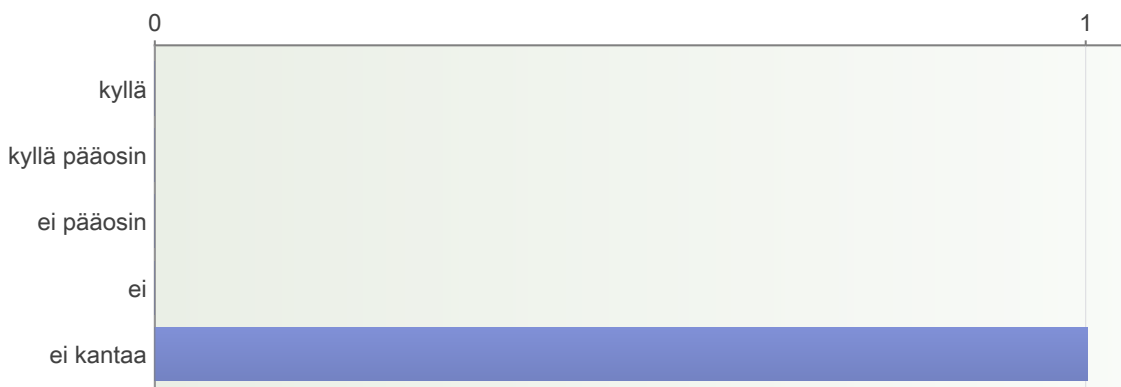
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Setelijärjestelmien riittämättömien kuvausten vuoksi tähän ei pysty ottamaan kantaa.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

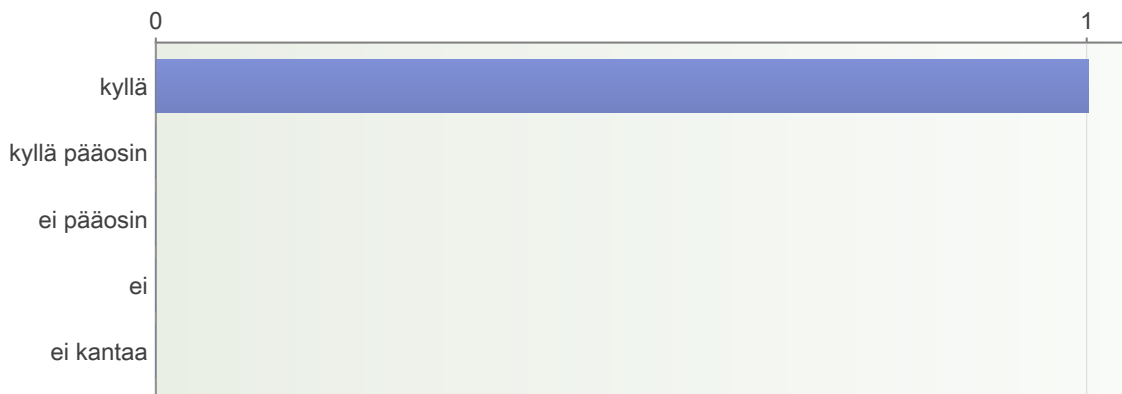

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

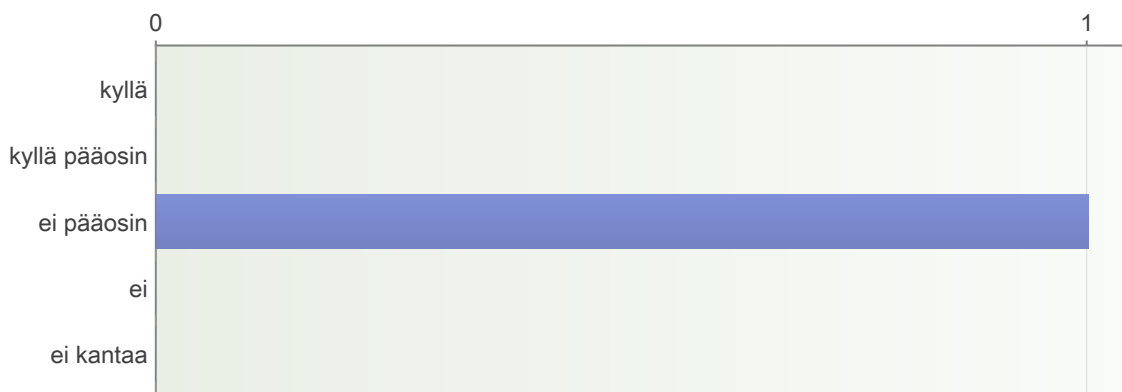

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

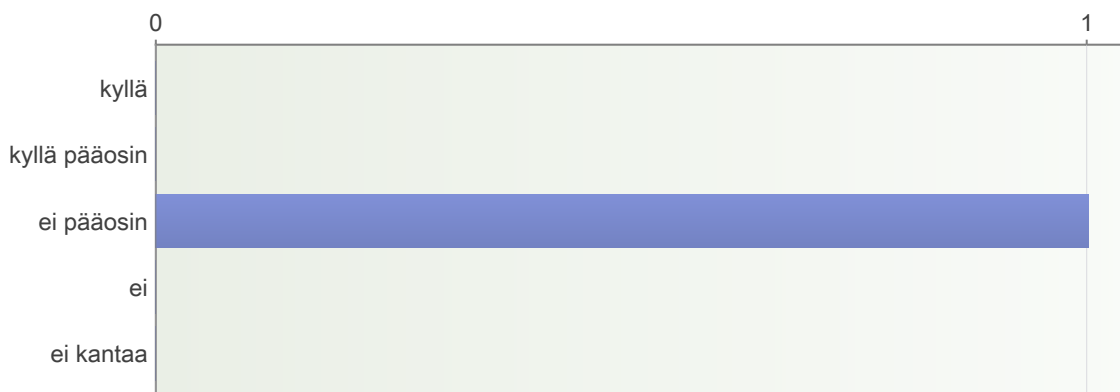
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuudet toimia palveluntuottajina on turvattava.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

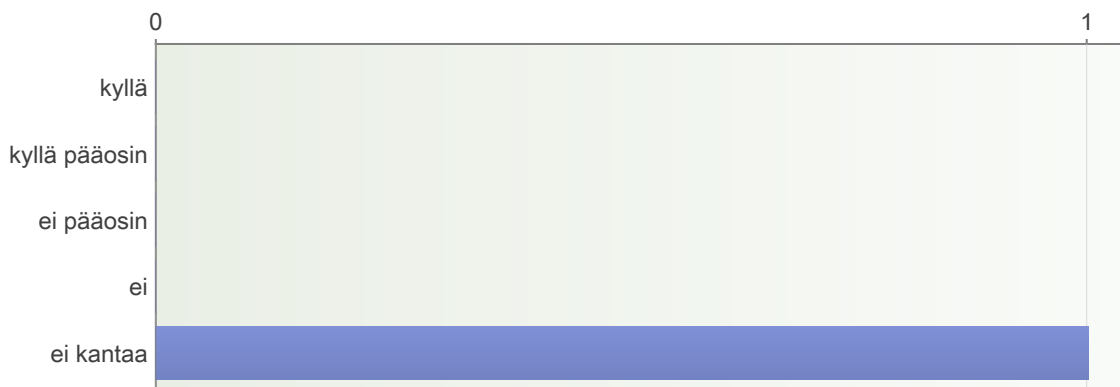
Vastaajien määrä: 1

- Edellytykset voivat olla pienten tuottajien kannalta ylimitoitettuja ja raskaita toteuttaa.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

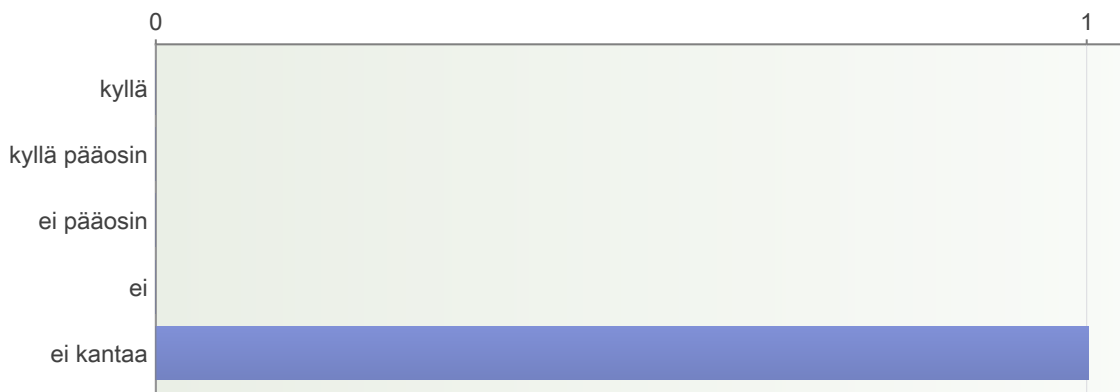
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tähän on mahdotonta ottaa kantaa, koska asiasta ei ole esitetty riittäviä laskelmia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

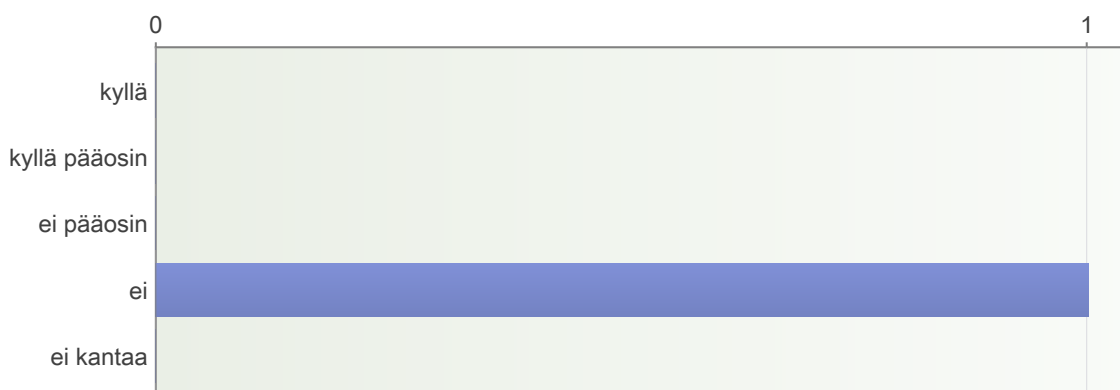

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu ehdottomasti liian tiukka.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

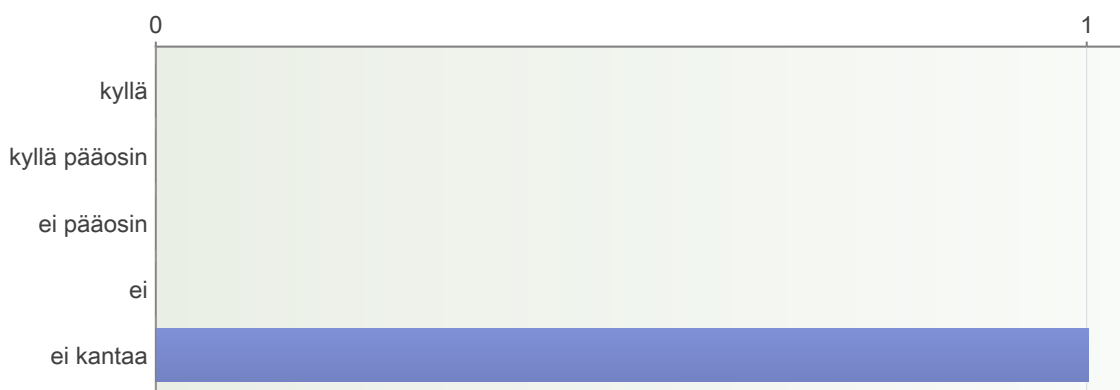

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

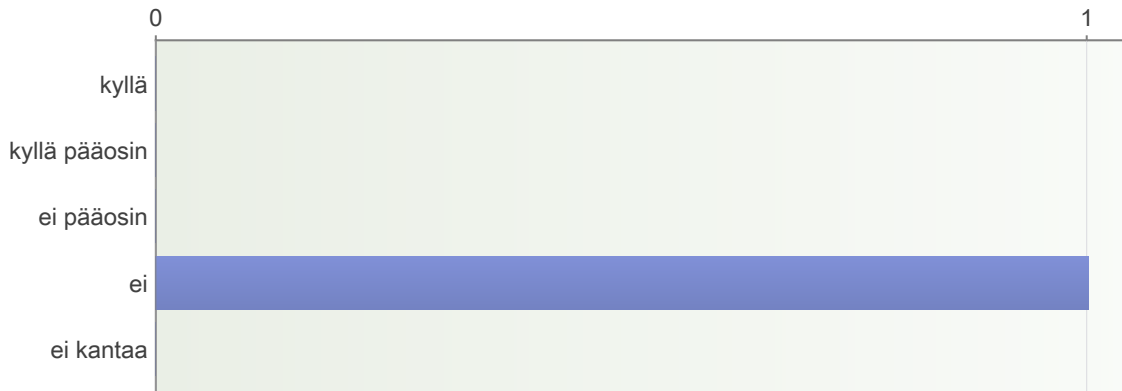

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Pienten palveluntuottajille ja ammatinharjoittajille järjestelmä hyvin raskas. Pienille palveluntuottajille pitäisi olla kevyempi hallinto.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

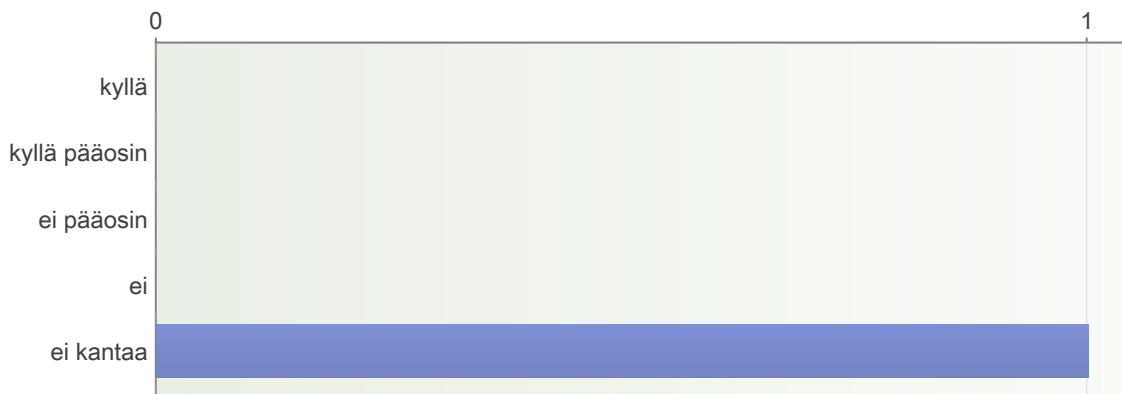
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus voi lisätä asiakkaan myönteistä suhtautumista ja sitoutumista saamaansa hoitoon. On kuitenkin huolehdittava hoidon laadukkuudesta sekä ammattilais- että asiakasnäkökulmasta.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

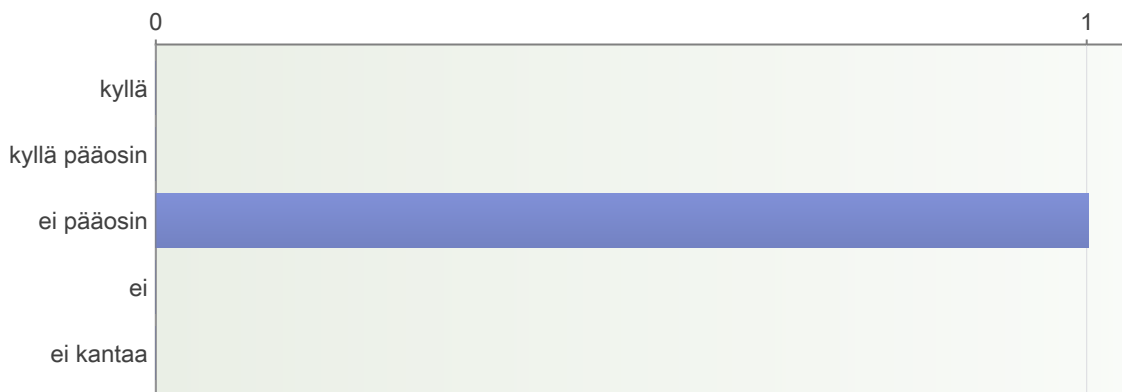

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutuksia ei ole arvioitu riittävän yksityiskohtaisesti.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ravitsemusterapeutit ovat pieni ammattiryhmä. Ravitsemusterapeuttien työn näkökulmasta mietityttä:
  1. Jääkö kuntiin ennaltaehkäisevän työn puolelle riittävää ravitsemuksen osaamista vai hiipuuko nykyinen työpanos ja tietämys terveyskeskusravitsemusterapeuttien siirtymisen myötä?
  2. Onko hoito- ja palveluketjuja määriteltäessä ja palveluista päätettäessä riittävästi tietämystä ravitsemushoidosta ja -terapiasta?
  3. Pohdituttaa sote-keskusten osaaminen palvelujen eteenpäin ohjauksessa. Ymmärretäänkö tarjota ravitsemusterapiapalveluja niille, jotka niitä tarvitsevat? Avainkohtana on asiantunteva palvelujen eteenpäin ohjaus, millä mahdollistetaan ravitsemusterapiapalvelut asiakkaille.
  4. Maksu- ja asiakasseteli-järjestelmät mahdollistavat ravitsemusterapeuttien palvelut kaikille kansalaisille. Setelit voivat kuitenkin eriyttää ravitsemusterapian nykyisistä toimivista moniammatillisista tiimeistä ulkopuoliseksi, mikä voi heikentää moniammatillista tiimityötä sekä hoitoketjujen sujuvuutta, tehokkuutta ja tuloksellisuutta.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen jatkovalmistelussa tulisi toteuttaa myös pienten sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöryhmien kuten ravitsemusterapeuttien kuuleminen.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.